

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitate, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

II. An, & de quo iure Immunitas Ecclesiarum introducta sit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

DVBITATIO II.

An, & à quo iure Immunitas Ecclesiarum introducta sit.

SVMMARIVM.

- 1 Res extrahere ab Ecclesiis, vel Ecclesiarum atriis prohibetur non tam iure Canonico, quam iure civili.
- 2 Immunitas Ecclesiarum non videtur introducta, nec de iure naturali, nec de iure diuino, contra plures Auctores.
- 3 Opinio Couar. lib. 2. variar. resol. & Georgij Bithersurij de iure asylo, contra Abulensem, & Sarpum est probabilior.
- 4 Templum Hierosolymitanum in lege veteri præter Ciuitates refugij reis pro asylo constitutum fuisse, de mente predictorum est probabilis opinio.
- 5 Lex Mosaiica de reorum asylo post Christi mortem expirauit.
- 6 Immunitas videtur competere locis sacris ad imitationem legis Mosaiicae, & secundum iuris naturalis congruam aliquam æquitatem.
- 7 Lex naturalis, & etiam lex Evangelica positua absolute non præcipiunt immunitatem hanc Ecclesiarum, etiam supposita loci sanctitate.
- 8 Christus supra legem naturæ, ac fidei nullas leges ceremoniales, nisi circa ritus sacrificij, & Sacramentorum præscripsit, reliqua verò Ecclesia disponenda reliquit.
- 9 Ecclesia gaudens dicta immunitate non sit spelunca latronum, quia ibi delinquentes non defendit.
- 10 Ecclesia gaudens dicta immunitate non fouet delicta, sed concedit misericordiam delinquentibus.
- 11 Interest Reipublicæ ne delicta remaneant impunita.
- 12 Rei confugientes ad Ecclesiam pro delictis exceptis consignantur Curie seculari, vt puniantur.
- 13 Reipublica etiam interest, quod Ecclesia sint refugium confugientibus ad ipsas, ob honorem, & reuerentiam debitam Deo, quod est bonum maius, & in ordine superiori.
- 14 Ecclesia non debet dare occasionem delinquendi, neque ab ipsa datur talis occasio, quandoquidem immunitatem concedit ob instam causam.
- 15 Occasio delinquendi sumitur à malitia hominum, & non debet Ecclesia prædicta occasio imputari.
- 16 Deus, & Ecclesia delicta al horrent, sunt tamen delinquentium misericordia, & refugium.
- 17 Apud antiquos erant pauca asyla.
- 18 Rei apud antiquos recurrentes ad asyla pro quibuscumque delictis, immunitate gaudebant, & ab omni pœna liberabantur; at nunc pro delictis exceptis non gaudent.

Responderetur, quod introducta sit, non solum de iure Canonico, sed etiam de iure ciuili, à Canonicis sanctionibus, & à Pontificum, & Conciliorum, præcipue Tridentini cit. sess. 25. cap. 20. decretis approbato, & stabilito, quamvis non videatur etiam introducta de iure naturali, vel diuino: Posterior pars patebit ex dicendis infra num. 3. & seqq. Et contra Decium in cap. Ecclesia sanctæ Mariæ de constit. num. 14. & seg. Guttier. præf. 99. lib. 1. q. 1. n. 8. Igneum in l. 1. ff. ad Syllan. num. 26. Tusch. tom. 3. concl. 8. num. 4. & tom. 4. lit. I. conclus. 59. num. 1. Farinacium in append. de immunit. Eccles. cap. 1. n. 9. Ioan. Lupum in tract. de libertate Eccles. part. 2. q. 2. Addit. ad Capellam Tolos. disp. 423. n. 3. Rebuffum tom. 2. super constitut. in tract. de immunit. in

princip. num. 2. Germonium de sacr. immunit. lib. 3. cap. 56. num. 3. Marium Ital. de immunit. lib. 1. cap. 2. per t. 1. Remigium Gonny de immunit. Eccles. suppos. 2. num. 5. Cenedum in qq. Canon. quæst. 42. num. 6. & segq. Chartarium in decis. crimin. 46. num. 34. Simonem Rao in respns. ad dubium super immunitate Eccles. Pechium in tract. de Arrest. cap. 6. num. 5. & Antoninum Dian. part. 4. tract. 1. resol. 44. & part. 6. tract. 1. resol. 29. docent Bacconus in 4. distinct. 12. art. 1. Couarru. lib. 2. variar. resol. cap. 20. Decian. tract. crim. lib. 6. cap. 25. num. 2. Suar. tom. 1. de relig. lib. 3. cap. 8. num. 9. Ambrosin. de immunit. cap. 1. n. 3. Peguer. in præf. crim. cap. 26. num. 1. Pereyra de manu Regia, part. 2. cap. 50. num. 1. Gambacurta de immunit. lib. 3. cap. 15. num. 8. Sarpus de iure asylo, cap. 6. fol. 61. & segq. Fagundes de præcept. Eccles. præcept. 2. lib. 4. cap. 4. num. 59. Rodrig. tom. 2. qq. regular. quæst. 50. art. 1. Bordonus resol. 1. Lezana verb. Immunitas Eccles. num. 1. Bbadilla in Polit. tom. 1. lib. 2. cap. 14. n. 3. Bouard. Polina lib. 2. cap. 14. num. 3. & segq. & Bonacina disp. 3. de primo Decalog. præcepto, quæst. 7. §. 1. num. 2. ex eo quia licet 3 probabilior videatur opinio Couar. loco supra cit. n. 2. & Georgij Bithersurij de iure asylo, cap. 12. contra Abulensem in cap. 20. Ios. è, quæst. 7. & Sarpum de iure asylo, cap. 21. quod in lege veteri præter ciuitates 4 refugij, etiam ipsum templum Hierosolymitanum reis pro asylo constitutum fuerit, cap. 21. Exod. ibi: Con- 5 stituam tibi locum, in quem fugere debeas; tamen lex illa Mosaiica post Christi mortem expirauit, ideoque non ex illius obligatione, sed solum ad illius imitationem quandam, & secundum iuris naturalis congruam aliquam æquitatem talis immanitas locis sacris competere videtur, quandoquidem id absolute 7 non præcipit lex naturalis, etiam supposita sanctitate loci, cum ei rei extractio, quæ per se iusta est, non repugnet. Nec præcipit lex positua Evangelica, cum Christus supra legem naturæ, ac fidei, nullas leges ceremoniales, nisi circa ritus sacrificij, & Sacramentorum præscripsit, reliqua verò Ecclesia disponenda reliquerit, sicuti ex communi tradunt Couar. loco 8 supra cit. num. 2. & Suar. tom. 1. de relig. tract. 2. lib. 3. cap. 8. num. 13. Prior pars patet ex dictis in dubio. 1. & merito sic introductum est ab utroque iure, tam canonico, quam civili: tum, vt fideles concipiant maiorem respectum in locos sacros: tum vt apprehendant sub tutela Dei esse illic residentes.

Neque hinc inferas, quod Ecclesia Dei fiat spelunca latronum, quia Ecclesia ibi delinquentes non defendit: tum quia defendendo non fouet delicta, sed concedit misericordiam delinquentibus, vt rectè notantur Decian. loco supra cit. n. 2. & segq. & consil. 80. n. 12. & 13. lib. 3. Guttier. præf. 99. ciuili. lib. 3. q. 5. n. 9. Anast. Germ. de sacrorum immunit. lib. 3. c. 16. n. 15. & segq.

Obiicies. Interest Reipublicæ, ne delicta remaneant impunita: ergo.

Respondetur: Concedo antecedens. At hinc nihil contra sequitur, quia rei pro delictis exemptis consignantur Curie seculari, vt puniantur; pro delictis autem non exceptis adhuc puniuntur, etsi non pœna mortis, vel abscissionis membrorum, vt infra in locis suis dicetur. Adde, quod si Reipublicæ interest, quod delicta non remaneant impunita; Reipublicæ etiam 13 interest, quod Ecclesia sint refugium confugientibus ad ipsas, ob honorem, & reuerentiam debitam Deo, quod est bonum maius, & in ordine superiori.

Obiicies 2. Ecclesia non debet dare occasionem delinquendi: ergo.

Respondetur, ab Ecclesia non datur occasio delinquendi (quandoquidem immunitatem concedit ob instam causam, vti dicebam,) sed sumitur à malitia hominum talis occasio. Vnde cum dispositio sit facta 15 propter maius bonum, quod ipsa Ecclesia intendit, non debet ei prædicta occasio imputari.

Obiicies

16 Obiicies 3. Deus, & Ecclesia delicta abhorrent, ergo.

Respondetur, quod licet delicta abhorreant, sunt tamen delinquentium misericordia, & refugium.

17 Obiicies 4. Apud antiquos erant pauca asyla, at hodie sunt innumera Ecclesiarum: ergo.

Respondetur, transeat. At hoc mirum esse non debet, quia maior honor, & reuerentia debetur Deo vivo, & vero, quam Diis falsis, & mortuis. Adde, quod tunc rei, qui recurrerant ad asyla, pro quibuscumque delictis immunitate gaudebant, & ab omni poena liberabantur; non sic nunc, cum pro delictis exceptis non gaudeant, pro delictis autem non exceptis, licet gaudeant, adhuc tamen aliqua poena puniuntur, ut infra suo loco dicitur.

D V B I T A T I O I I I.

An Immunitas Ecclesiarum late interpretanda sit?

S V M M A R I V M.

- 1 Immunitas Ecclesiarum in sententia Couar. Deciani, Cutell. stricte est interpretanda ex eo, quod derogat ius commune, quin & naturale.
- 2 Ecclesia non intendit fauere delinquentibus, sed misericordiam prestare miseris, & casu delinquentibus.
- 3 Immunitas Ecclesiarum in sententia Auctoris, & aliorum late est interpretanda, quia est causa pia, & Ecclesia fauorabilis.
- 4 Immunitas Ecclesiarum est priuilegium per modum legis in iure communi insertum, quod latam habet interpretationem, est bonum publicum & nemini praeducatur.

1 Respondetur, quod (quamvis Couar. lib. 2. cap. 10. n. 5. in fin. Cutellius de immunit. Eccles. lib. 1. q. 4. n. 18. & Decian. cit. c. 25. n. 14. & c. 28. n. 6. in fin. & c. 29. n. 1. velint, stricte illam interpretandam esse ex eo, quod deroget ius commune, quin & naturale, quo cauetur ne delicta maneant impunita, & praeterea improbi hac immunitate reddantur audaciores ad committenda delicta, & Ecclesia non intendat fauere huiusmodi hominibus, sed misericordiam prestare miseris, & casu delinquentibus, late tamen interpretanda sit; quia est causa pia, & Ecclesiae fauorabilis, tum quia est priuilegium per modum legis in iure communi insertum, quod latam habet interpretationem; tum quia nemini in particulari praeducatur, & bonum publicum est quod praestetur reuerentia debita Ecclesiae, alioquin pro nullo delicto ad Ecclesiam asylus esse deberet, unde patet ad opposita, atque ita ex communi docent Farinacius in append. Immunit. cap. 2. num. 21. Ambrosin. de Immunit. Eccles. cap. 10. num. 7. Marc. Ant. Genuenf. pract. Archiepiscop. cap. 22. num. 22. in fin. & cap. 94. Mar. Italia de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 2. §. unic. num. 1. Barbosa tom. 2. cap. 3. num. 90. de iuri. iure, & Vincentius de Franch. decis. 713. lib. 4. Castill. decis. Sicilia 156. num. 42. Guazin. de defens. reor. tit. ex defectu iuris. defect. 1. post medium, & Decian. etiam sibi metipsum contrarius conf. 80. n. 19. & 22. lib. 3.

Th. Delbene de Immunit. Eccles. Pars II.

D V B I T A T I O I V.

An Gregorij XIV. Constitutio vbique locorum locum habeat?

S V M M A R I V M.

- 1 Constitutio Gregoriana de immunitate vbique locorum locum habet, contra nonnullos.
- 2 Minus probe asserunt aliqui, non nisi in illis locis & Prouinciis, in quibus aliqua priuilegia immunitatem Ecclesiarum derogantia concessa erant, locum habere.
- 3 Gregorius XIV. extendit dictam constitutionem ad omnia loca, ut ibi videre est.
- 4 Constitutio Gregoriana derogat omnes consuetudines, ius commune, & prouinciale, & Doctorum interpretationes, reducendo omnia ad unicam formam.

Respondetur, quod (quamvis Guttierrez pract. 99. civil. lib. 3. q. 1. n. 36. Cutellius de immunit. Eccles. tom. 1. q. 1. n. 25. 30. 48. & segg. & nonnulli alij velint illam non nisi in illis locis, & prouinciis, in quibus aliqua priuilegia immunitatem Ecclesiasticam derogantia concessa erant, locum habere, ex eo quod sic videatur colligi ex principio dictae constitutionis) vbique tamen locorum, ex eo quod id, quod dicunt Guttierrez, & Cutellius, non fuerit causa finalis, sed solum occasio, locum habere dicendum sit; quia sic sentiunt communiter Doctores, qui post illam scripserunt; tum quia sic clare colligitur ex ipsa constitutione, ibi: *Volumus quando praesens temporum calamitas, & nimia peruersorum hominum malitia exposcit, aliquid permittere circa immunitatem Ecclesiarum, ultra id, quod a prisca illa maiorum disciplina, & a sacris Canonibus est praescriptum*; tum quia dicta constitutio derogat omnes consuetudines, ius commune, & prouinciale, ac Doctorum interpretationes, reducendo omnia ad unicam formam, ut dicitur infra dub. 7. & 8.

D V B I T A T I O V.

An quando ius Canonicum, & ius Civile non sunt concordantia, interpretatio circa materiam Ecclesiarum facienda sit secundum ius Civile, vel secundum ius Canonicum?

S V M M A R I V M.

- 1 Interpretatio circa materiam Ecclesiarum iuribus civilibus, & Canonicis discordantibus facienda est secundum ius Canonicum, contra nonnullos Doctores.
- 2 Leges civiles de immunitate Ecclesiastica loquentes, approbantur a iure Canonico.
- 3 Ius civile in materia Ecclesiarum, & ius ipsius concernente, non habet iurisdictionem, nisi ad fouendam dispositionem iuris Canonici.
- 4 Ecclesiae semper sunt a iurisdictione Principis secularis exemptae, & Pontificiis iuribus subiectae.
- 5 Index Ecclesiasticus potest compellere iudices seculares, ut seruent leges canonicas suum forum respectantes.
- 6 Si exoritur dubium super interpretatione iuris Canonici,